

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 31/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. januára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátskou kanceláriou JUDr. Milan Ficek, advokát s. r. o., Žilinská 14, Bratislava, v mene ktorej koná JUDr. Milan Ficek, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 40 C 194/2013 z 19. júna 2015, postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 Co 429/2016, 5 Co 463/2016 z 13. decembra 2016 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 189/2018 z 26. marca 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. decembra 2019 doručená ústavná sťažnosť [redacted], [redacted], [redacted], a [redacted], [redacted] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom a rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 40 C 194/2013 z 19. júna 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“), postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 429/2016, 5 Co 463/2016 z 13. decembra 2016 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 189/2018 z 26. marca 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia boli žalobcami v konaní pred okresným súdom, predmetom ktorého bolo uloženie povinnosti žalovaným zdržať sa rušenia imisiami v zmysle § 127 Občianskeho zákonníka. Sťažovatelia uviedli, že imisie pochádzajú z chovu koní ustajnených v blízkosti ich rodinného domu, konkrétne uviedli, že ide najmä o *„zápach z hospodárskych zvierat, z ich tuhých a tekutých exkrementov, a tiež nadmerný hluk a vibrácie, ktoré sa vyskytujú najmä v nočných hodinách a v letnom období, kedy kone kopú do stien a konštrukcie objektu, v ktorom sú ustajnené, z dôvodu ich obťažovania bodavým hmyzom.“*

3. Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu sťažovateľov zamietol. Sťažovatelia postupu okresného súdu vyčítajú najmä to, že nepripustil ako dôkaz DVD nosič a tento „svojevoľne označil ako nezákonný.“.

Proti napadnutému rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie, o ktorom krajský súd rozhodol rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Vo vzťahu k rozsudku krajského súdu sťažovatelia uviedli, že „*odvolací súd sa v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia iba stotožnil so závermi súdu prvej inštancie a opomenul tak akékoľvek vyjadrenie vo vzťahu ku skutočnostiam a argumentácii uvedenej v odvolaní žalobcov.*“.

4. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie a dovolacie dôvody vyvodili z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Najvyšší súd dovolanie preskúmal iba v časti dovolacieho dôvodu vyplývajúceho z § 420 písm. f) CSP a konštatoval neopodstatnenosť namietanej existencie procesnej vady. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP najvyšší súd poukázal na závery uznesenia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia sp. zn. 1 V Cdo 2/2017 z 19. apríla 2017 a uznesením sp. zn. 4 Cdo 135/2017 z 23. januára 2018 (ďalej len „prvé uznesenie najvyššieho súdu“) dovolanie odmietol. Proti prvému uzneseniu najvyššieho súdu podali sťažovatelia ústavnú sťažnosť, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. II. ÚS 268/2018 z 19. septembra 2018 (ďalej len „nálež“) tak, že prvé uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, odvolávajúc sa na uznesenie ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 1/2018-22 z 25. apríla 2018. Ústavný súd v náleze nevyhovел ústavnej sťažnosti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu z dôvodu nedostatku právomoci (vzhľadom na to, že uznesenie najvyššieho súdu zrušil a vrátil).

5. Podľa názoru sťažovateľov sa však v rámci opakovaného rozhodovania o ich dovolaní najvyšší súd riadne nezaoberal v dovolaní prednesenou argumentáciou. Sťažovatelia opakovane predniesli v ústavnej sťažnosti dôvody, pre ktoré považujú postup o zamietnutí dôkazu z dôvodu jeho nezákonnosti za nesprávny.

Vo vzťahu k argumentačnej línii týkajúcej sa dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, resp. k odôvodneniu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v tejto

časti, sťažovatelia uviedli: *«V rámci podaného dovolania bolo každé z citovaných súdnych rozhodnutí zasadené do kontextu a v tomto smere vyvracalo právne závery prijaté v rámci prvoinštančného, resp. odvolacieho konania. Záver dovolacieho súdu o tom, že sťažovatelia v dovolaní „len demonštrovali odlišný pohľad na vec“ je absolútne nesprávny. Dovolanie jasne znegovalo právne závery, na ktorých boli rozhodnutia spomenutých súdov založené. Pritom súdy vôbec neposudzovali a neustálili, aká je vlastne miera primeraná pomerov v danom prípade, resp. čo ešte možno považovať za obvyklé užívanie nehnuteľnosti.»*

6. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezhom: *„Základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a právo sťažovateľov na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené postupom a rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 40C/194/2013, postupom a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5Co/429/2016, 5Co/463/2016 a postupom a uznesením Najvyššieho súdu SR v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 4Cdo/189/2018.*

2. *Ústavný súd Slovenskej republiky ruší uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/189/2018 zo dňa 26.03.2019, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5Co/429/2016, 5Co/463/2016 zo dňa 13.12.2016 a rozsudok Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 40C/194/2013 zo dňa 19.06.2015 a vec vracia na ďalšie konanie.*

3. *Sťažovateľom sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 8.000,- €, ktoré im je Okresný súd Bratislava IV povinný zaplatiť...*

4. *Sťažovateľom sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 8.000,- €, ktoré im je Krajský súd v Bratislave povinný zaplatiť...*

5. *Sťažovateľom sa priznáva finančné zadostučinenie v sume 8.000,- €, ktoré im je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť...*

6. *Okresný súd Bratislava IV, Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd Slovenskej republiky sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľom trovy konania...“*

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a obdobne podľa čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní podľa ods. 2 rovní.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

12. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

13. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

15. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

16. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

17. Porušenie základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) sťažovatelia vnímajú najmä v odmietnutí dôkazu (DVD nosič) a jeho vyhodnotení ako nezákonného dôkazu, resp. v nedostatočnom odôvodnení jeho odmietnutia. Sťažovatelia krajskému súdu vytýkajú, že v napadnutom rozsudku iba odkázal na rozsudok okresného súdu a nevyjadril sa k ich odvolacím dôvodom. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sťažovatelia považujú za nedostatočne odôvodnené.

III.1 K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu

18. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 268/2018-26 z 23. mája 2018 rozhodol, že tú časť ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovatelia napadli rozsudok okresného súdu (ústavná sťažnosť podaná pred prvým uznesením najvyššieho súdu, ktoré bolo nálezom ústavného súdu zrušené, v rovnakej veci), je potrebné odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu.

Ako to z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľov mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým bola zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež uviesť, že sťažovatelia právo podať odvolanie aj využili.

19. Vzhľadom na to, že ústavný súd už raz o napadnutom rozsudku okresného súdu rozhodol, ústavnú sťažnosť je v tejto časti potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. d) ako neprípustnú.

III.2 K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu

20. Ústavnú sťažnosť je potrebné v tejto časti považovať za zjavne neopodstatnenú.

Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). Za iné dôvody zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti treba nesporne považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci, ich ústavnoprávny rozmer a ich únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práva, ktorého porušenie sa namieta (IV. ÚS 62/08, II. ÚS 227/2019).

21. Pri posudzovaní otázky, či mohlo byť napadnutým rozsudkom krajského súdu porušené základné právo sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a ich právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda otázky, či označené rozhodnutie nie je zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, je potrebné zohľadniť nielen odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, ale aj rozsudok okresného súdu, s ktorým sa krajský súd stotožnil.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvoinštančného, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09, II. ÚS 809/2016).

22. Krajský súd v napadnutom rozsudku, odkazujúc na § 387 ods. 2 CSP, uviedol, že sa úplne stotožnil so závermi prijatými okresným súdom, ako aj s odôvodnením prvoinštančného rozhodnutia. Na jednej strane je síce pravda, že krajský súd takmer úplne prebral znenie rozsudku okresného súdu (vrátane toho, ktoré dôkazy boli/neboli vykonané a prečo), na druhej strane je však tiež pravda aj to, že sa explicitne nevyjadril k odvolacím

dôvodom sťažovateľov. V záujme zachovania právnej istoty sťažovateľov preto ústavný súd preskúmal rozsudok okresného súdu a konštatuje, že okresný súd vykonal rozsiahle dokazovanie (okrem iného vykonal aj obhliadku na mieste samom), ústavne udržateľným spôsobom zdôvodnil, prečo nepripustil dôkazy (fotodokumentácia, DVD nosič), aj to, prečo ich považoval za nezákonné.

23. Podľa § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktorý z navrhnutých dôkazov vykoná. Pokiaľ súd odmietne niektorý dôkaz, pôjde spravidla o dôkaz, ktorý nemôže smerovať k preukázaniu spornej skutočnosti preto, lebo túto skutočnosť možno preukázať iným dôkazom, alebo sa týka skutočností nerozhodných alebo právne bezvýznamných, a tiež taký, ktorý účastníci navrhli s úmyslom predĺžiť súdne konanie [skutočnosť, ktorá má byť preukázaná, už bola preukázaná (ŠTEVČEK, M., FICOVÁ, S., BARICOVÁ, J., MESIARKINOVÁ, S., BAJÁNKOVÁ, J., TOMAŠOVIČ, M. a kol. *Civilný sporový poriadok. Komentár*. Praha : C. H. Beck, 2016, 700 s.).

Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že okresný súd ako nezákonný dôkaz vyhodnotil fotodokumentáciu zachytávajúcu súkromný pozemok vyhotovenú bez potrebného súhlasu. Obdobný záver prijal okresný súd aj vo vzťahu k DVD nosiču, pokiaľ právny zástupca sťažovateľov na otázku súdu, aká skutočnosť by mala byť týmto dôkazom preukázaná, uviedol: „*Neviem, ale predpokladám, že by sa to malo týkať zneškodňovania exkrementov na pozemku žalovaných.*“ Navyše okresný súd považoval tento dôkaz aj za účelový, keďže bol navrhnutý až na poslednom pojednávaní.

24. Vo vzťahu k námietke sťažovateľov, že „*súdy vôbec neposudzovali a neustálili, aká je vlastne miera primeraná pomerov v danom prípade, resp. čo ešte možno považovať za obvyklé užívanie nehnuteľnosti*“, ústavný súd poukazuje na časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu, podľa ktorého „*... z hľadiska merita sporu boli rozhodujúce iba tie skutočnosti, ktoré sú vymedzené v hypotéze relevantnej právnej normy, ktorú súd aplikoval na prejednávajúcu vec, teda či žalovaní v dôsledku využívania svojho pozemku na chov, resp. ustajnenie koní obťažujú žalobcov nad mieru primeranú pomerom. To, či žalovaní užívajú budovy na svojom pozemku v súlade ich účelom, je otázka, ktorá sa rieši v správnom konaní, kde je daná právomoc správnych orgánov.*

Naopak z relevantných dôkazov vykonaných za účelom zistenia pomerov na mieste samom súd nemal za preukázané, že by kone nachádzajúce sa na pozemku žalovaných, obťažovali žalobcov nadmerným hlukom, vibráciami a pachom... Uvedené aj v spojitosti s počtom koní, ktoré sa nachádzajú na pozemku žalovaných (tri dospelé a jeden poník, Čo vyplynulo z vykonaných výsluchov a miestnej obhliadky) nedáva podklad pre tvrdenie žalobcov o nadmernom hluku a vibráciách spôsobovaných erdžaním a dupotom koní (čo by bolo pochopiteľné v prípade výcviku koní). Práve takto (erdžanie a dupot) pritom žalobcovia vymedzili petit žaloby vo vzťahu k namietaným imisiám...

Vykonaným dokazovaním sa však nepreukázalo, že by tieto vplyvy prekročili únosnú mieru, resp. hornú hranicu dovolených zásahov, ktorú sú susedia povinní navzájom trpieť.

Skutočnosť, že aj v súčasnosti chová väčšina obyvateľov danej oblasti zvieratá, potvrdili vo svojej výpovedi okrem svedka... a ... aj žalovaní. S existenciou týchto zvierat sú pritom spojené určité prejavy (napr. štekot psov, kikirikanie sliepok, špecifický pach a pod.), ktoré dotvárajú kolorit danej oblasti. Na uvedené prejavy (imisie) sa pritom žalobcovia nestážovali a ani súd nezistil, že by správanie všetkých ostatných obyvateľov danej oblasti chovajúcich zvieratá bolo závadné. Práve toto zistenie bolo pritom významné z hľadiska ustálenia miery dovolených zásahov (miery primeranej pomerom), a to nielen vo vzťahu ku konkrétnym pomerom pretrvávajúcim v danom mieste a čase, ale aj vo vzťahu k objektívne žiaducim pomerom. Súd sa teda neobmedzil pri hodnotení primeranej miery na existujúce pomery, ale vzal zreteľ aj na pomery, ktoré sú žiaduce a ktoré by mali vzhľadom na charakter danej oblasti a prevládajúce (nezávadne) správanie ostatných obyvateľov pretrvávať. Po zohľadnení všetkých týchto okolností pritom súd dospel k záveru, že prípustná hranica dovolených zásahov v tomto konkrétnom prípade prekročená nebola, preto žalobu žalobcov ako nedôvodnú zamietol.“.

25. Obsah základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nespočíva iba v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Zahŕňa taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako sú požiadavky rešpektovania zásad kontradiktórnosti alebo rovnosti zbraní, či právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace

s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá. Zásada spravodlivosti obsiahnutá v práve na spravodlivé súdne konanie, ktoré vyplýva z čl. 46 ods. 1 ústavy, totiž vyžaduje, aby sudy založili svoje rozhodnutia na dostatočných a právne relevantných dôvodoch zodpovedajúcich konkrétnym okolnostiam prerokúvanej veci.

26. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania, a preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

27. Závery okresného súdu, ktoré bez výhrad prebral krajský súd, sú v napadnutom rozsudku okresného súdu zdôvodnené riadne a presvedčivo, napadnutý rozsudok nevykazuje znaky zjavnej neodôvodnenosti ani arbitrárnosti. Ústavný súd vzhľadom na všetky okolnosti prejednávanej veci, s poukazom na rozsudok okresného súdu vrátane rozsiahleho dokazovania, ako aj na obsah podaného odvolania a opakovanie námietok sťažovateľov nepovažuje postup krajského súdu napriek tomu, že pristúpil k síce zákonom dovolenému, no aj tak krajnému riešeniu, za taký zásah do práv sťažovateľov, ktorý by bol z ústavného hľadiska neospravedlňiteľný a neudržateľný.

III.3 K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu

28. Na úvod treba poznamenať, že ústavný súd vo svojom náleze (týkajúcom sa tej istej veci sťažovateľov) v prvom a treťom výroku uviedol: „Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 135/2017 uznesením z 23. januára 2018 porušil základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to vo vzťahu k odmietnutiu dovolania v časti opierajúcej sa o ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku.

Sťažnosti v časti smerujúcej proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 429/2016, 5 Co 463/2016 a jeho rozsudku z 13. decembra 2016 pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 135/2017 a jeho uzneseníu z 23. januára 2018, čo sa týka odmietnutia dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku, pre namietané porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ale tiež v časti požadujúcej od Krajského súdu v Bratislave a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky finančné zadosťučinenie po 7 000 €, nevyhovuje.“

29. Vzhľadom na uvedený nálezh ústavný súd v rámci teraz prejednávanej ústavnej sťažnosti sťažovateľov preskúmal iba tú časť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, v ktorej posudzoval dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

Najvyšší súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: *„Dovolatelia s odkazom na rôzne výňatky z viacerých rozhodnutí najvyššieho súdu len demonštrujú svoj odlišný pohľad na vec. Sama polemika dovolateľov s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, však významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP.*

... dovolatelia s odkazom na rozhodnutia 5 Cdo 117/1993 a R 50/1985 uvádzajú, že chov a ustajnenie koní v neskolaudovanej a nepovolenej stavbe nemožno označiť za pomery, ktoré by z objektívneho hľadiska mali byť, a takýto stav preto nemožno označiť ani za bežné správanie ani za obvyklé užívanie nehnuteľnosti, táto otázka nebola pre meritórne rozhodnutie kľúčová.“

Najvyšší súd teda uzavrel, že nie otázka „legálnosti“ stavieb, ale až výskyt koní na susednom pozemku a spôsob ich chovu majú vplyv na posúdenie toho, či nad mieru primeranú pomerom ne/obťažujú sťažovateľov hlukom, vibráciami a pachom.

30. Vo vzťahu k ďalším námietkam sťažovateľov (možné následky odstránenia prístrešku pre kone, premiestnenie kontajnera na exkrementy) najvyšší súd skonštatoval, že zo strany sťažovateľov ide o napádanie správnosti skutkových záverov, čo nemôže založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP.

V závere najvyšší súd vylúčil prípustnosť dovolania aj v prípade tvrdeného odklonu odvolacieho súdu od rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 1421/2003.

31. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd dostatočne a presvedčivo odôvodnil záver napadnutého uznesenia o tom, prečo nie je dovolanie sťažovateľov prípustné. Prijaté závery sa v rámci skutočností, ktoré sú ústavnému súdu z obsahu ústavnej sťažnosti a obsahu pripojených listinných dôkazov známe, nejavia ani ako arbitrárne, ale ani ako zjavne neodôvodnené.

32. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu.

Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998). Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 35/02). Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom

na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa (m. m. I. ÚS 156/2018, II. ÚS 465/2017).

33. Ústavný súd uvádza, že za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd je na prvom mieste zodpovedný všeobecný súd. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo ratifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

34. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľmi označených práv, dospel k záveru, že je potrebné ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny

35. K námietke porušenia základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny, podľa ktorého všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní, ústavný súd uvádza, že zásada rovnosti strán v procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o ktorých právach a povinnostiach rozhoduje občianskoprávny súd (PL. ÚS 43/95, II. ÚS 121/02, III. ÚS 539/2015).

Pod rovnakým postavením účastníkov možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu v sebe obsahuje zásadu zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať možnosť podstatnej výhody proti protistrane.

36. Ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia v rámci súdneho konania mali príležitosť predniesť svoje stanovisko, predniesť rozhodujúce tvrdenia alebo navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení, a to v rovnakej miere ako žalovaní. V tomto smere ústavný súd nenachádza v postupe všeobecných súdov ani v napádaných rozhodnutiach žiadne ústavne relevantné pochybenie.

Navyše ani samotní sťažovatelia nepredniesli žiadnu relevantnú argumentáciu, ktorou by odôvodnili porušenie uvedených práv. Podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde sú podstatnou náležitosťou ústavnej sťažnosti aj konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Ústavnú sťažnosť v tejto časti je teda potrebné odmietnuť z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

37. Ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľmi označených práv, a preto odmietol ústavnú sťažnosť ako celok z dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. a), c) a g) zákona o ústavnom súde. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov uplatnených v ústavnej sťažnosti (priznanie primeraného finančného zadosťučinenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. januára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu